

Postanowienie z dnia 17 czerwca 1999 r.

I PKN 103/99

Okoliczność, iż strona nie osiągnęła zakładanych przez siebie celów w związku z zawartą ugodą sądową, które nie były objęte jej treścią, nie uzasadnia twierdzenia, że przekroczenie terminu do złożenia zażalenia na postanowienie o umorzeniu postępowania nastąpiło bez jej winy (art. 168 § 1 KPC).

Przewodniczący: SSN Teresa Flemming-Kulesza, Sędziowie SN: Zbigniew Myszka, Walerian Sanetra (sprawozdawca).

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 17 czerwca 1999 r. sprawy z powództwa Janusza W. przeciwko Politechnice K. w K. o zapłatę i sprostowanie świadectwa pracy, na skutek kasacji powoda od postanowienia Sądu Wojewódzkiego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Krakowie z dnia 30 stycznia 1998 r. [...]

p o s t a n o w i ł:

o d d a l i ć kasację.

U z a s a d n i e n i e

Powód Janusz W. wniósł kasację od postanowienia Sądu Wojewódzkiego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Krakowie z dnia 30 stycznia 1998 r. [...], którym zostało oddalone jego zażalenie na postanowienie Sądu Rejonowego-Sądu Pracy dla Krakowa-Nowej Huty z dnia 24 października 1997 r. [...].

Pismem procesowym z dnia 1 września 1997 r. (potraktowanym jako jego zażalenie) domagał się on przywrócenia terminu do wniesienia zażalenia. W uzasadnieniu tego pisma powoływał się na to, że wydana została decyzja przez ZUS pobawiająca go emerytury. Powód zawarł ugodę przed Sądem Rejonowym-Sądem Pracy dla Krakowa-Nowej Huty w dniu 23 października 1996 r. z pozwaną Politechniką K. [...] w K., w wyniku której rozwiązał łączący go z nią stosunek pracy na mocy

porozumienia stron z przyczyn leżących po stronie pracodawcy, przy założeniu, że umożliwi to mu uzyskanie wcześniejszej emerytury. Decyzją z dnia 21 stycznia 1997 r. ZUS przyznał mu wcześniejszą emeryturę. W wyniku przeprowadzonej kontroli ZUS w późniejszym czasie ustalił, że wcześniejsza emerytura powodowi nie przysługuje, ponieważ został on zwolniony z pracy na mocy porozumienia stron w trybie art. 11 ustawy z dnia 29 grudnia 1989 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania stosunków pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U. z 1990 r. Nr 4, poz. 19 ze zm.), a nie w trybie art. 1 ust. 1 i 2 i art. 10 tej ustawy i wobec tego decyzją z dnia 22 października 1997 r. odmówił powodowi prawa do wcześniejszej emerytury. W tym stanie rzeczy powód wystąpił do Sądu Pracy o przywrócenie terminu do złożenia odwołania od zawartej ze stroną pozwaną ugody. Nie uczynił tego wcześniej, gdyż w związku z treścią tej ugody została mu początkowo przyznana wcześniejsza emerytura. Sąd Pracy postanowieniem z dnia 10 października 1997 r. oddalił jego żądanie, ponieważ w jego ocenie brak było okoliczności uzasadniających wniosek o przywrócenie terminu do wniesienia zażalenia na postanowienie z dnia 23 października 1996 r. w rozumieniu art. 169 § 2 KPC, gdyż przedmiotem ugody zawartej między stronami było wyłącznie rozwiązanie stosunku pracy łączącego go z pracodawcą. Poza tym za przyczynę usprawiedliwiającą uchybienie ustawowego terminu nie może być uznane to, że strona nie osiągnęła celów, które sobie założyła w ramach postępowania ubezpieczeniowego.

Rozpoznając zażalenie powoda Sąd drugiej instancji stwierdził, że zgodnie z art. 168 § 1 KPC, jeżeli strona nie dokonała w terminie czynności procesowej bez swej winy, sąd na jej wniosek postanowi o przywróceniu terminu. Wniosek o przywrócenie terminu wnosi się w terminie tygodnia od czasu ustania przyczyny uchybienia terminu, przy czym strona powinna uprawdopodobnić okoliczności uzasadniające wniosek (art. 169 § 2 KPC). Sąd ten w pełni podzielił argumentację Sądu Pracy, że w rozpoznawanej sprawie nie zachodzą okoliczności uzasadniające przywrócenie terminu do wniesienia przez powoda zażalenia na postanowienie o umorzeniu postępowania.

W kasacji postawiony został zaskarżonemu postanowieniu zarzut naruszenia art. 168 § 1 KPC i art. 169 § 2 KPC, gdyż „powód złożył wniosek o przywrócenie terminu, zachowując w pełni wymogi wynikające z treści powołanych przepisów”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja nie ma usprawiedliwionych podstaw i dlatego nie mogła zostać uwzględniona. Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych słusznie przyjął (za Sądem pierwszej instancji), że przy ocenie winy strony, o której mowa w art. 168 § 1 KPC należy mieć na uwadze przedmiot i treść ugody, która została zawarta, natomiast bez znaczenia są ewentualne cele, jakie sobie ona dodatkowo stawiała, godząc się na ugodę. Przepis o przywróceniu terminu do dokonywania czynności procesowych nie może być przy tym interpretowany w sposób rozszerzający, gdyż zasadą jest, że czynności te powinny być dokonywane w terminie. O braku winy strony można mówić tylko wtedy, gdy istniała jakaś przyczyna, która spowodowała uchybienie terminowi. O przyczynie takiej można mówić, gdy dokonanie czynności w ogóle (w sensie obiektywnym), było wykluczone, jak również w takich przypadkach, w których w danych okolicznościach nie można było oczekiwać od strony, by zachowała dany termin procesowy. W ramach tej oceny Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zasadnie przyjął, że szczególnie istotne jest to, jaki był przedmiot i treść zawartej ugody, która stanowiła podstawę wydania postanowienia o umorzeniu postępowania. Powód mimo zawartej ugody od samego początku powinien się liczyć z tym, że jego starania o wcześniejszą emeryturę nie zostaną uwieńczone sukcesem. Strona pozwana nie dawała mu w tym zakresie żadnych gwarancji, a w każdym razie nie wynika to z ustaleń faktycznych, które stanowiły przesłankę wydania zaskarżonego postanowienia. W uzasadnieniu kasacji podnosi się, że zawarta ugoda dotknięta była jakoby błędem. Twierdzenie to nie może być jednak przedmiotem analizy i podstawą wniosków w postępowaniu kasacyjnym. Jest to bowiem twierdzenie wykraczające poza zakres zarzutów ujętych w sformułowanej podstawie kasacyjnej (art. 168 § 1 KPC, art. 169 § 2 KPC), Sąd Najwyższy rozpoznaje zaś sprawę w granicach kasacji (art. 393¹¹ KPC), a tym samym nie może wykraczać poza ten zakres problemów, który wynika ze sposobu (zakresu) przytoczenia podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia (art. 393³ KPC). Innymi słowy Sąd Najwyższy musi przyjąć, że ugoda nie miała żadnych wad oraz, że niepomysłny dla powoda wynik starań o wcześniejszą emeryturę nie może obciążać strony pozwanej, gdyż w tym zakresie do niczego się ona nie zobowiązywała i nie miała wpływu na decyzje podejmowane przez ZUS.

Z powyższych względów Sąd Najwyższy, uwzględniając art. 393¹² KPC, orzekł jak w sentencji postanowienia.

=====